

Meddelanden från Entomologiska Sällskapets i Lund förhandlingar.

4.

Sammankomsten den 27 Januari 1912.

Efter protokollsjustering och sedan revisorernas berättelser öfver granskningen af föregående års räkenskaper och biblioteks-förvaltning föredragits samt tacksam decharge beviljats resp. funktionärer, valdes till medlemmar i styrelsen för året docent SIMON BENGTSSON, ordf., fil. och teol. kand. HELGE ROSÉN, sekr., lektor EINAR WAHLGREN samt amanuenserna ERIK WIDMARK och ALAR. KEMNER.

Till medlemmar af sällskapet invaldes amanuens STEN VALLIN och fil. stud. SIGVARD SJÖBERG.

Lektor E. WAHLGREN höll föredraget för aftonen, som behandlade Sveriges indelning i insektgeografiska regioner, särskildt på basis af fjärlarnes utbredning, och de viktigaste faktorer som bestämma dessa. Följande faunistiskt entomogeografiska regioner uppställdes: 1) den *arktiska* (resp. *alpina*) *regionen*, hvars nedre gräns utgjordes af träd-(björk-)gränsen; 2) den *subarktiska* (resp. *subalpina*) *regionen*, som omfattade den botaniska björkregionen jämte öfre delarne af barrskogsområdet; 3) den *boreala regionen*, hvars sydgräns ginge från Värmlands nordspets genom södra Dalarne och därpå såsom sydostgräns genom de sydnorrländska kustprovinserna till mellersta eller norra Ångermanland; 4) den *subboreala regionen*, som omfattade norra delarne af Värmland och Västmanland, södra Dalarne och det sydnorrländska kustområdet upp till mellersta eller norra Ångermanland; och 5) den *tempererade regionen*, som utgjordes af södra Sverige och indelades i: a) *mellansvenska distriktet*, omfattande Uppland, Södermanland, södra Värmland, södra Västmanland, Nerike, norra Västergötland, sannolikt Dalsland samt Småländska höglandsområdet, b) *sydsvenska distriktet*, omfattande Östergötland, Kalmar läns fastlandsdel, Blekinge, Skåne (möjligen med undantag af norra delen), Halland, Bohuslän och södra Västergötland, samt c) *de baltiska öarnes distrikt*, omfattande Öland och Gotland.

Föredragaren diskuterade därefter de faktorer, som kunde tänkas vara bestämmande för fjärlarnes faunistiska utbredning, och ansåg, att på sin höjd 5—7 % kunde vara i sin utbredning begränsade genom näringsväxternas upphörande, att edafiska och topografiska faktorer i och för sig vore af föga betydelse för utbredningsbegränsningen, utan att denna hufvudsakligen bestämdes af klimatiska faktorer och för fjärlarnas vidkommande hufvudsakligen af sommartemperaturerna. Gränserna för flertalet af de

nämnda regionerna sammanfaller också med juliisotermen. Trädgränsen sammanföll ungefär med juliisotermen för $+10^{\circ}$, gränsen mellan boreala och subboreala regionerna med isotermen för $+15^{\circ}$ och mellan den sistnämnda och tempererade regionen med isotermen för $+16^{\circ}$.

Skilnaden mellan det sydsvenska och mellansvenska tempererade distriktets fjärlfauna kunde däremot icke bero på klimatiska (ej heller trofiska, edafiska eller topografiska) differenser mellan de båda områdena, utan höll föredragaren för troligt, att större delen af de speciellt sydsvenska arterna inkommit så sent, att de ännu ej hunnit sprida sig öfver hela det för dem i klimatiskt hänseende lämpliga området. Någon insektgeografisk »bokregion» i samma mening som öfriga regioner finnes således icke. Sammansättningen af de baltiska öarnes fjärlfauna vore framför allt betingad af geohistoriska omständigheter och af öarnes nuvarande isolering från fastlandet, ehuru här också edafiska faktorer (alfvaret) af betydelse spelade in.

Med anledning af föredraget yttrade sig ordföranden, fiskerintendenten ÅGREN och amanuensen KEMNER jämte föredragaren.

Sammankomsten den 15 maj 1912.

Sedan föregående mötes protokoll uppläst och godkänt, invaldes e. o. amanuensen PAUL HENRICI som medlem i sällskapet.

Amanuens C. JÖNSSON refererade delar af G. ADLERZ, Lefnadsförhållanden och instinkter inom familjerna *Pompilidae* och *Sphegidae*, IV. Med anledning af referatet yttrade sig herrar BENGTTSSON, KEMNER och RINGDAHL.

Folkskolläraren OSC. RINGDAHL demonstrerade några för den svenska faunan nya Diptera, anträffade af föredragaren själf vid Kullen, Ringsjön m. fl. ställen i Skåne näml.: *Hydrotæa cyrtoneurina* ZETT., *Hydrot. similis* MEADE, *Hydrot., militaris* MEIG., *Hydrot. tuberculata* ROND., *Criorhina berberina* FABR. och *Cr. oxyacantha* MEIG.

Kand. ALVAR NEANDER refererade C. WESENBERG-LUND, Über die Respirationsverhältnisse bei unter dem Eise überwinternden luftatmenden Wasserinsekten, besonders der Wasserkäfer und Wasserwanzen.

Kand. A. NEANDER visade ett flertal sällsynta skalbaggar och fjärilar, näml.: *Omophron limbatum*, tagen af föredragaren vid Bökeberg och Bromölla i Skåne, *Anthrribus scabrosus*, träffad vid Öjaby i Småland, *Elater rufus*, träffad i Blekinge, *Lema asparagi*, tagen i Lund, *Nemoria vernaria* och *Hadena bicoloria*, båda tagna i Öjaby i Småland samt en larv af *Doritis Mnemosyne*, äfvenledes träffad vid Öjaby i Småland.

Ordföranden visade ett af honom i enlighet med ett föregående mötes beslut för sällskapet inköpt porträttalbum.

På förslag af ordföranden beslöt sällskapet afsända ett hälsningstelegram till dess förre sekreterare, fiskeriintendenten HUGO ÅGREN.

Sammankomsten den 26 oktober 1912.

Ordföranden meddelade, att på grund af flera sammanträffande ogynnsamma omständigheter ingen vårexkursion kunnat företagas.

Till medlemmar i sällskapet invaldes kandidaterna BROR HAMELT, OSCAR OHM, OLOF AHLBERG och SIGURD HERMANSSON.

Amanuens A. KEMNER refererade G. W. MÜLLER, Der Enddarm einiger Insectenlarven als Bewegungsorgan och redogjorde i sammanhang därmed för egna iakttagelser öfver analsegmentets utbildning och betydelse för lokomotionen hos Coleopter-larver. Föredraget belystes med talrika lefvande och konserverade typer af larver.

Ordföranden, doc. S. BENGTSSON, visade exemplar af Trichopter-larvhus, påträffade under sommaren i Helgasjön i Småland, som voro angripna af den i så många hänseenden märkvärdiga parasitstekeln *Agriotypus armatus* CURT. Föredragaren redogjorde för viktigare drag af denna stekels morfologi och för dess omtvistade systematiska ställning, äfvensom för nyare undersökningar af MÜLLER, KLAPÁLEK m. fl. öfver dess intressanta ökologi. Af C. G. THOMSON hade densamma ingenstädes i hans arbeten omnämnts, men anförde föredragaren, hurusom THOMSON hade i sina akademiska föreläsningar vårterminen 1886 framlagt sin uppfattning af denna stekels plats i systemet, påvisande dess intermediera ställning mellan ichneumonerna och proctotruperna, och ansett den ansluta sig närmast till den senare familjen och här »komma nära släktet *Helorus*, som också parasiterar på Neuropter-larver». Äfven exemplar af den sällsynta stekeln visades, anträffade af THOMSON vid Klinta och Rösjöholm i Skåne på 1870-talet. Jfr FILIP TRYBOM, *Agriotypus armatus* (WALKER) CURTIS, iakttagen i en svensk insjö. Entom. Tidskr. Årg. 17, 1896, sid. 77—78.

Med anledning af föredraget yttrade sig utom föredrags-hållaren hrr. KEMNER, NEANDER och WAHLGREN.

Lektor E. WAHLGREN visade exemplar af sträckgräshoppan (*Pachytylus migratorius* L.), träffadt under sommaren i Härnösands-trakten.

Kand. OLOF AHLBERG angaf nya lokaler för några af honom under förliden sommar påträffade, sällsynta svenska skalbaggar, af hvilka *Rantus melanopterus* ZETT., af hvilken 1 ex. tagits vid Bökeberg i Skåne, erbjöd särskildt intresse såsom ej känd förut annat än från våra fjälltrakter.

Sammankomsten den 14 december 1912.

Sedan ordföranden, doc. S. BENGTSSON, hälsat de talrikt närvarande medlemmarne välkomna, utsågos amanuenserna E. WIDMARK och A. KEMNER till revisorer för granskning af räkenskaper och bibliotek.

Ordföranden föreslog, att sällskapet i början af nästkommande år skulle fira 10-årsfest, och beslöt sällskapet uppdraga åt styrelsen att anordna en dylik.

Lektor E. WAHLGREN höll föredrag öfver det Öländska alfwarets fjärilfauna. Efter några inledande ord om det stora södra alfwarets geologiska, topografiska, klimatiska och botaniska natur, redogjordes för förekomsten af de 44 arter *macrolepidoptera* föredragaren anträffat. Af dessa voro sannolikt endast 30 verkligt tillhörande alfaret, och af dessa 6 arter endast träffade på alfvarängsartade lokaler, de öfriga dessutom eller uteslutande på alfvarstjällen. Af de 30 äkta alfvarfjärilarne voro icke mindre än 26 arter mer eller mindre heliophila, d. v. s. åtminstone tillfälligtvis dagflygande, ehuru endast 9 tillhörde de verkliga dagfjärilarne (*Rhopalocera*). Alfvarfjärilarne visade ganska tydliga anlag för nanism; detta var fallet med alfwarets båda vanligaste dagfjärilar, *Satyrus semele* och *Coenonympha pamphilus* samt dessutom åtminstone med *Lycæna argus*, *Mesotype virgata* och *Coscinia striata*. En del arter hade på alfaret utbildat säregna raser: *Satyrus semele*, *Thalpophila matura*, *Selidosema ericetaria* och möjligen *Endrosa roscida*; af andra förekommo utprägladt sydliga raser, såsom *Scordiona fagaria*, af åter andra funnos afvikande aberrationer, såsom *Epinephele jurtina*, *Lycæna astrarche*, *Augiades comma*, *Agrotis orbona*. I ekologiskt hänseende var alfvarfaunan mera en xerophil ängsfauna än en hedfauna; i sin sammansättning vore dock alfvarfaunan något i vårt land alldeles enastående med bl. a. sådana arter som *Acontia luctuosa* och *Endrosa roscida*. I sin faunistiska sammansättning var alfwarets fjärilvärld mer utprägladt sydlig än dess växtvärld; olik denna saknades också fullständigt glaciala eller subglaciala relikter. Af alfvarfjärilarne voro 26,6 % af orientaliskt ursprung, de öfriga af sibiriskt, medan Ölands fjärilfauna i sin helhet blott hyste 15 % arter med orientalisk härkomst. Alfwarets fjärilfauna talade enligt föredragaren för en invandring direkt från kontinenten, sannolikt under Ancylustiden, en åsikt som föredragaren förut framfört i »Fauna och Flora», årg. 1910 och Zeitschr. f. wiss. Insektenbiologie, Jahrg. 1912. —

De för alfaret mest karakteristiska formerna af *Macrolepidoptera* visades.

Folkskolläraren O. RINGDAHL föredrog öfver Sveriges Roflugor och demonstrerade flera intressantare representanter för denna grupp, af hvilka två, *Cyrtopogon lateralis* FALL. och *Rhadiurgus variabilis* ZETT., ej förut påträffats i Skåne.

B.